

Havonként megjelenő társadalmi és vallási képes folyóirat,
melyben mindenekelőtt a kisujszállási reformált egyház híveihez, de más helyeken lakozó
embertestvéreihez is szól:

TÖRÖK IMRE kisujszállási ref. lelkipásztor.

Csel. 20. 28. Viseljétek gondot magatokról és az egész nyájról, melyben a Szentlélek titeket vigyázókká tett az Isten anyaszentegyházának legeltetésére.

Ap. csel. 20. 24. Semmivel nem gondolok, az én életem is nekem nem drága, csak hogy elvégezhessem örömmel az én futásomat, melyet vettem az Ur Jézustól.

Jézus Krisztus szavai: Máté 10. 40. A ki tégedet befogad, engem fogad bé; és a ki engem befogad, azt fogadja bé, a ki engemet elbocsátott.

A reformáció hónapja.

Október hónap szomorú emlékeztető nekünk minden magyaroknak. Október 6-án 60 esztendeje volt, hogy 13 hadvezető hős szomorú halála, rettenetes halála kiáltott az égre Arad határáról. Egy nemzet hajlott akkor szolgaságba, de a szolgaság házából kivezetett bennünket Árpád népének Istene, ki letekintett csillagtrónusáról. Áldassék az Ur szentséges neve és szent legyen a vértanúk halóhelyének minden fűszála, minden porszeme!

Október hónap dicsőséges emlékeztető másfelől az egész protestáns világnak. Október 31-ike a reformáció emlékünnepe, évfordulati napja. Nyolc esztendő múlva 400 éve lesz már, hogy a reformáció visszaformálta a vallást, egyházat, hitet, erkölcsöt, az életet olyanná, amilyen volt az amaz „elsők“

— az első keresztyének idejében, Dicsőséges nap volt a reformáció kezdő napja, annak története egy új teremtés, Isten keze munkája dicsőség néki, egyedül néki, az Istennek és áldott legyen a nagy reformátoroknak, kik által Isten munkálkodott, áldott legyen azoknak emlékezte!

Helvéciában, Genfben jártomban százszor és százszor kellett olvasnom ünnepi könyveken, diadaliveken, zászló és lombdiszek között, — ez lesz kőbe vésvé emberi alak nagyságu betűkkel a reformáció emléken is: „Poszt Tenbrász Lux“. Ez, mondhatnók, Genfnek, sőt a reformációnak jelmondata; magyarul azt jelenti: „Sötétség után világosság!“ Igen, a lelki sötétség után lelki világosság. A láncon őrzött biblia kinyitott a reformátorok kezétől, megzendült az Irás a nemzeteknek nyelvén és lőn a Sötétség után világosság!“

Ezt ünnepeljük október 31-én. A

mi templomunk október 6-án is megtelt, pedig az a nap nem esett vasárnapra; október 31-ike meg épen vasárnapra esik ez idén. Óh ha minden református sziv megdobbanna akkor ott az Ur házában, délelőtt is, délután is, az Urasztalához járulás előtt is, az Ur szent asztalának előtte is, hogy felvennénk igazán a „hálaadásnak poharát“ a „világosságért“ és a „szabadulásért“, mellyel minket az Ur megszabadított“.

Világzabadító nagy nap — világzabadító nagy reformátorok, 392 esztendőnek — száz esztendőknék távolából köszönt a lelkünk október havában s mindenkor is!

Az Isten a mi reménységünk!...
Erős vár a mi Istenünk!

Kálvin arcképe.

Egyházunk, a református Sion nagyemlékü reformátorának, Kálvin Jánosnak több arcképe maradt az utókorra. Ezek között legjobb az, melyet jelentékeny költséggel készítettünk, fémöntvényben a „Szeretet“ olvasóközönsége számára, hogy, aki teheti, megőrizhesse szobája falán, vagy egyéb emlékei között annak a nagy embernek ábrázolatát, ki új eszméket, elveket adott Isten szent könyve alapján a világnak; ki az emberfölötti munkában, erejét összetördelő küzdelmek között idő előtt leroskadt s ki bár meghalt, de a hálás nemzetek emlékezetében élni fog, nem hal meg az ő emléke s az általa hirdetett reformáció igazsága soha. Ez évben ünnepeltük születésének 400 éves évfordulatát, s mehetnek sirba egymásután a cammogó századok: Kálvin emlé-

kezete élni fog időtlen időkig, tul a századévek nagy során.

Arcképe Holbájn régi festőművész festménye után készült. Ha rátekintünk egyszer-egyszer, láng gyuljon a szivünkben, hogy mindazt, mit ő adott Isten után nekünk: kálvini tiszta hitet, feddhetlen erkölcsöt, erős jellemet, alkuvást nem tűrő igazságot, puritánságot, igaz keresztyéni lelkesívet, — kincseink gyanánt őrizzük, el ne vesztegessük soha, halálig. Isten minket ugy segéljen!

Keszi Hajdu Lajos egykori kisujszállási gimnáziumi tanár hátrahagyott írásaiból.

Az egyik egy vers, melyet a börtönben irt a most már régen sirban porladó ember; a másik pedig adatok gyűjteménye a reformáció megindulását követő időkből, mikor az országunkat rabigába hajtó török nemzet a mi magyar népünket valósággal szoktatta, rászoritotta a vallásosságra.

Emlékezetnek okáért közreadjuk a régi időkről tanuságot tevő ezen írásokat, amint következik.

Magyar fogoly-ének.

Olmütz-Józsefvár 1850 – 56.

Hogy a morva és cseh vizeknél ülünk,
Hazánk gyász-sorsán könnyezve kesergünk.

Ösi Budánkról megemlékezvén,

Melynél gyönyörösebb hely nincsen;
Néma szivfájdalmunk kinos árjában

Vidám honi dal nem zengedez szánkban.

Idegen földről imánk és énekünk

Száll hozzád Istenünk, ki vagy reményünk!

Terjeszsed ki védő s áldó kezed

E népre mely téged hiven szeret;

Derítsed fényre gyászba borult napját
Hálával zeng majd Néked alleluját.

És ha megnyílnak börtönünk ajtai,
Kezünk s lábunkról lehullnak láncai,

Vágyva elérjük hazánk határát,
Leborulunk rá, csókoljuk porát:
Buzgó imát rebeg Néked ajakunk,
Szabadító Atyánknak hálát adunk

Ezen vers a CXXXVII. Zsoltár „Hogy a babilloni vizeknél ültünk“ nótájára éneklendő.

A törökök vallástürelme a reformátusok iránt a török uralom korszakában.

Történetlapjaink bizonyítják, hogy a török uralom alatt reformált népünk teljes nyugalommal követhette vallását nemcsak, hanem még oltalmazták is hiveinket a török basák. Jelesül:

A török alatt levő református püspököknek oltalom-levelük volt a török Császártól, mely mellett szabadon gyakorolhatták törvényhatóságukat. Az esperesek a basák utleveleivel látogatták az eklézsiákat, a basák szoritották az eklézsiák tagjait papjaik iránti engedelmességre.

Egy példa a többek közt.

Achmed Olay bég simontornyai basa 1669-ben magyar nyelven készített intézvényt küldött szélyel a felvigyázása alatti helységekhez, melyben többek között ezt parancsolja, hogy a lelkipásztornak mindenek fejet hajtsanak, azoknak becsülői legyenek és nekik minden jóban engedelmeskedjenek. Ha valaki vasárnap a templomot elmulasztja, másik vasárnap prédikáció alatt a pelengérben legyen és templom után üsenek négyet reá, azután bocsássák békével. Ha valaki megátalkodik a gonoszságban és templomba nem jár, sem a sákramentomokkal nem él, halála után ne

harangozzanak néki, senki felé ne menjen, hanem temessék atyafiai, a mint tudják a temetőn kívül. Ha a tanító mind ezekre nem vigyáz és sem az esküdteket sem a községet jóra nem kényszeríti, vas-tag büntetéssel büntetjük. E parancsolatunk gyakran olvastassék fel a templomokban, hogy senki ne mondhassa, hogy nem volt hírével és ha valakin ezek szerint valami esik, és nehéz lesz neki, jöjjön panaszkodni, de ha onnan hazul félteréhvel jön, Isten úgy segítsen, bizonyosan elhiggye, hogy egész teréhvel bocsátjuk vissza.

Ettől mennyire ellenkezőrendeletek voltak a német kormánytól a reformátusok ellen. Templomaik, iskoláik elvették, papjaik, tanítóik üldöztettek, pedig e kormányzók keresztyének voltak, nem mohamedánok. Nem csuda tehát, hogy magyar hazánk rokonszenvet érez a török nemzet iránt, a német iránt pedig nem sokat! K. Hajdu Lajos.

Ferrer.

Egy tudósnak a neve ez, kit felvilágosultságáért, szabadgondolkodásáért halálra ítéltek a spanyol király nevében s ki is végeztek hamarosan; fegyver golyói roncsolták össze gondolkozó agyát. Én nem bántom egy gondolattal sem, csak szánom inkább a spanyol koronás királyt, hogy dróton rángatható bábnak caapott fel; eszköze tudott lenni azoknak a sötéttségben utazó emberféléknek, kik félnek a világosságtól jobban, mint a bagoly és denvér s akik, ha valaki az igazság szavát meri megzendíteni, hát elteszik láb alól. Spanyolországban, kedves olvasók, katolikus papi uralom van, melynek célja nem a katolikus egyház erősítése, még kevésbé a keresztyén vallás igazságainak a szivekbe-lelkekbe plántálása — óh nem! — hanem egyes egyedül a papi hatalomnak

minden módoni szilárdítása, terjesztése. És ezért a célért mindenre képesek, még Ferrert ölni is. De hány százezreket megöltek a középkorban; bizony ismétlődik a történet! Akkor Hussz Jánost, Prágai Jeromost, meg a többit, most meg Ferrert. Bizony nem csodálom, hogy Európa népei forrongnak s ezt kiáltják: Le a papokkal! Jól megértsétek, kedves olvasók, nem minden katolikus lelkész ilyen ám, kire ráillenék ez a szózat: Le vele! Óh nem Vannak azok között jelentékeny, számmal csakolyan derék, csakolyan keresztyén érzelmű, csakolyan felvilágosult emberek, mint köztünk protestáns lelkészek között. De van köztük aztán egy egész sereg olyan kinek előbbvaló a hazájánál, nemzeténél Róma; ki esküdt ellensége minden világosságnak s kinek elve ez: a cél szentesíti az eszközöket s ha úgy jön, célja azt kívánja — öl is. Így kellett elvesznie szegény Ferrernek valamely spanyol vár sáncában fegyverek golyójától.

Budapesten is tartottak gyűlést a szabadgondolkozók; tiltakozó gyűlést, melyben a világ, a történet, az utókor ítélőszéke elé állították azokat a fekete lelkeket, kik Ferrert ugyszólva minden kihallgatás nélkül, magavédelmének meghallgatása nélkül a halálba dobták. Szegény Spanyolország még megássa a sirját a sötét jezsuita hatalom! Milyen dicső ország volt egykor győzhetetlen armadájával, — birodalmában a spanyolok fejedelmének nem ment le soha a nap s ma — összezsugorodott a hajdan nagykiterjedésű birodalom; ide jutott az ugynevezet: klerikalizmus, ultramontánizmus, jezsuitizmus által

Ügyesen mondta a budapesti szabadgondolkozók tiltakozó gyűlésén Várady Antal udvari tanácsos: Hajdan Spanyolországban a fekete arcu mórok uralkodtak, ma a fekete lelkek teremtetek ott nagy sötétséget. — Kunfi Zsigmond doktor meg

az is hozzátette: Nálunk (Magyarföldön) is fejlődőben van egy spanyol Magyarország. — Más országokból kiüzött szerzetesek, apácák lepik el hazánkat, találnak itt barátságos fogadtatásra s élnek a nemzet testén. Igaz. Vigyázzunk s imádkozunk. Jaj nekünk, ha a spanyol nép sorsára jutunk, hol 10 millió ember nem tud irni olvasni. Tudatlanok felett könnyebb uralkodni. — Sajnálom szegény Spanyolországot, — szegény Ferrert, kit meggyőződéseért állították gyilkos fegyverek elé — s félttem a világot.

Vagy ne féltsem? Hiszen mennél több cselekedete a durva erőszaknak forralja föl az emberek vérét, annál előbb kukorit a kakas hajnal lesz a világ fölött

Bleriot (olvasd: Blerió).

Francia mérnök neve ez, ki minden munkáját, tevékenységét a repülőgép feltalálásának, a levegő meghódításának szentelte. Célját — úgy szólván el is érte. Az általa feltalált gép, mint egy óriási madár szeli a légtengert. Fölemelkedik nyilsebességgel, egy perc sem kell hozzá, hogy egy kilométert (500 régi ölet) repüljön; aztán leszáll a fejünk fölé, azt hihetnők, hogy reánk zuhan s ime! egy játszi fordulattal tovább suhan megint. Csapong, kereng. Most szinte eltűnik a nagy magasságban s már a következő percben lebegve a földre ereszkedik és siklik is három kerekével a földön. Csodák csodája! Emberi elme nagyszerű vívmánya! Bételt az isteni ígéret, bírja az ember a szárazföldet (annak még legészakibb pontját is immár!) bírja a tengert hajóival és a földet övező tenger is már övé! Az isteni ígéret bételt, Isten megőrzi a szövetséget, megadta, a mi szent elvégzése szerint minket illet.

De a lelkeket nehéz kérdés szoron-

gatja Ezt vetem fel először is. Majd lesz még más mondanivalóm is azután. Az én kérdésem ez: Hát az ember megőrzi-é a szövetséget? Megadja-é Istennek, a mi Istené? Közelebről azért a drága áldásáért, az emberi elméért, az észnek nagy-nagy hatalmáért, melynek csoda-alkotását látjuk ime a repülőgép feltalálásában, is mit ad az ember Istennek? Vajjon imádkozik-é a francia Blerió? — S a tudással gazdagon megáldott tudósok, mérnökök, ügyvédek, bírák, orvosok stb. imádkoznak-é?

A másik mondanivalóm ez. Ugy tudom, a jelenlevők saccolása szerint: 3 vagy 4 százezer ember nézte végig a repülő ember magasságba emelkedését. Tetszett nekik a magasságba emelkedése egy embernek. A lelkem abban megnyugszik, hogy az a 3 vagy 4 százezer ember, akkor legalább, az »égre« nézett és abban is megnyugszom, hogy tetszett nekik a magasságba emelkedés és még dicsőítették is azt az embert a maga nemzeti nyelvén kiáltották majdnem félmillión neki, hogy: Vive Bleriot (viv Blerió!). Tetszik ez a dolog nekem, a lelkem szinte fölmagasztosul az emberi szellem diadalán! Hány ezrek mehettek fel vidékről is annak az egy embernek a látására, hogy örült mindenki, aki láthatta, hát még aki lefényképezhette, kezeirását, vagy csak egy szavát kaphatta, hát még aki kezet szoríthatott vele. Szerettem volna ott lenni, mindezekben részesülni, boldog lennék ebben s kiáltanám s kiáltom is: vive Bleriot!

De azon gondolkodom, hogy ime egy ember dolga, egy emberi találmány ügye milyen nagy érdeklődést vált ki; ezrek vonatra ülnek, fáradnak, türnek, csak hogy láthassák. Sőt nemcsak ez a fenséges dolog, de csak egy cirkusz, egy színház, vagy csak egy dobszó, vagy pedig egy szociálista szónok az utcán, téren — hogy ragadja, gyűjti össze az embereket s a templo-

mokban — cseng-leng az ember. Egy emberért százezrek s az Istenért!? — . . . Pedig Blerió csak egy csudát mutatott, — s az Isten?! . . . Bleriot 70—80 méter magasságra ha felszállt s az Isten a végtelen magasság dicsőségében vagyon, hova felszállott Ő hozzá az Ő szent Fia? Ki akarja Őt az Istent és az Ő szent Fiát látni, csodálni manapság? Ki akarja Őt szívvvel fölfogni, szívével közeli-teni Ő hozzá ki akar s kiáltani Ő hozzá ki teremtette a levegő-eket s az emberi elmét, Bleriót és mindnyájunkat?

Ki akarná ma birni az Ő irását az Isten Irását és olvasni azt és megbecsülni, mint az élet legnagyobb kincsét!

Vannak, nem mondom, vannak ilyenek, de úgy kellene lenni, hogy még többen legyenek, hogy mindenki ilyen legyen. Mert mégis szégyene a világnak, hogy míg Blerió felől félvilág beszél, Istenről oly kevesen, Istenről, ki

Ráül mint szekérre

A menydörgő felhőre . . .

S míg Bleriót mindenki dicsérettel, magasztalva említi — a magasságos Istent hányan emlegetik gyalázatra káromlással.

Gondolkozzunk ilyenek felől is, mikor eszünkbe vesszük Bleriónak tagadhatatlanul hatalmas dolgát.

Isten által lett ez is!

Árvák, szegények.

A mi egyházközségünknek, a kisujszálásnak 31 ezer 353 korona és 6 fillér tőkéje van, melyet immár sirba porladó kegyes adakozók gyűjtöttek össze, hogy ez összeg kamataiból szegény s árva iskolás gyermekeket segítsünk. Erről az összegről szokta aztán hirdetni az orránál tovább nem látó balgaság, hogy az »egyháznak pize van.« Ezt az összeget aztán kiadjuk kamatra megszorult embereknek, ezeken is segítvén a kölcsönpénzzel, mert alacsony

percentet számítunk, — s a kamatokból száznál több elemi iskolás növendéket látunk el tankönyvekkel, most pedig 80—85 növendéket látunk el téli meleg ruhával. 10 korona egy meleg fiuruha, csizma hozzá 8 korona; a leányruhák, kendők, fehérneműek mind jó anyagból valók. Ezeregynéhányszáz koronát adunk ki e célra. És én azt hiszem, hogy ez az igazi szocializmus! Valamit eggyel az én kicsinyeim közül cselekesztek, vélem cselekszitek — ez az értelme Jézus Krisztus tanításának a segítő szeretetről. Ezt a mondást tölts be a mi egyházunk!

Hát biz' azt nagyon jól tudjuk, ha panaszkodó emberek nem vetik is a szemünkre, hogy néha érdemetlen szülők gyermeke is részesül segélyben; de hát az ember nem mindentudó Isten, nem tudhatjuk pontosan, ki érdemli, ki nem; meg aztán sokszor úgy is áll a dolog, hogy a gyermek érdemli, a szülő tán nem. Az anya teázgat, meg a sziverősítőt szopogatja, az apa deci számra veszi a torokmaró alkoholt, dohányynak is lenni kell éjjel-nappal, ha a föld alul kerül is a pénz rá, a gyermek pedig fázik, reszket, csakhogy épen a teste ki nem látszik a rongyos ruhákból, ilyenkor aztán az egyház áll elő és . . . segít.

(Itt jut eszembe az a másik valami is hogy mostanában sok nagyobbacska iskolás gyermek elájul a templomban, összeesik szegény s az ember lelke megborzong, mikor az ártatlan gyermek feje odakoppan a templom kövéhez vagy a padok deszkájához. Igaz, ennek egyik oka az, hogy a szülők némelyike virtust keres abban, hogy már hajnali négy óratájt felveri alvásából a gyermeket, akinek pedig kell a jóltevő álom s küldi 5—6 órakor az iskolába; de a másik ok a gyenge és gyermeknek nem való táplálkozás is. A multkor kérdezett ki egy tanítónő egy

leánykát, ki a templomban összeesett: Mit reggeliztél ma kis leányom? — Egy fűrt szőlőt, — volt a felelet. Bizony reggeli 4 órától 9-ig, mikor az összeesés történt, ez édes-kevés, hát még 11-ig. De még ez hagyján. Sokkal cifrább a másik eset. »Mit ebédeltél, fiacskám« kérdik egy sápadt kis gyermektől: Kenyeret meg snapszot«. — Ehhez nem kell magyarázat!)

Az árva gyermekeknek lesz már otthonuk minálunk: árvaház! Oros Péter uram és felesége — mint megírtuk már — vetették meg annak alapját, bizony marandó emléket állítottak ezzel maguknak hosszú nagy időre. Az árva itt enyhelyet, védelmet, tápláltatást, testi-lelki gondozást nyer, az élet utvesztőjében, kegyetlen iskolájában nem zülk el.

Az emberbaráti szövetség is több száz koronával járul hozzá az emberi nyomoruság enyhítéséhez évenként. Szegény elöregedett özvegyek, szegénysorsu családok, kik küszöbről küszöbre nem mehetnek, nyernek segítséget a szövetség pénztárából. A nemes város, igazán »nemes«, havonként osztja a segélyt nagy arányokban az árváknak, szegényeknek; mellette az egyház és az emberbaráti szövetség! Ime ez az igazi evangyéliomi munka, ez a keresztyéni szeretet — így illik nekünk a mi tisztünknek kötelességét betöltenünk. És mindezeket cselekedjük nem mi, hanem cselekszi Szentlelkével az Isten; miértis én részemről ott szeretném látni a fölsegített szegényt-árvát nagysokszor az Istennek templomában, mert Őt illeti egyedül a dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás, — az emberé pedig csak az ő orcájának pirulása!

Kezdődik a szép munka.

Mikor erdőn-mezőn hullani kezd a levél, nagy városokban kezdődik az ugyne-

vezett »szezón.« Jó dolguk van a divatkereskedőknek, nyílnak a színházak s újra diszittetik helyiségeiket az orfeumok, kabarék. Nálunk, a mi városunkban, egyházközségünkben is kezdődik ilyenkor egymás »szezón,« a nemes munka évadja. Isten nevében!

Hogy mi ez a munka? Hát egynek ilyen az ugymondott: munkás-gimnázium, hol legtöbbnyire iparos emberek bővítik ismereteiket, gyarapodnak a tudásban. Fárasztó napi munkájuk után esténként nem ülnek be a csárdaszobák zugába, vagy fúni a füstöt egymás orra alá: tanulnak — Tisztelet nevőknek s azok nevének is, kik őket vezetgetik, tanítgatják Tanulásukról aztán kapnak indexet, akár csak az egyetemi hallgatók; majd, ha minden tanfolyamot elvégeznek, valami diploma-féle bizonyítványt s az ilyen munkás-gimnáziumot végzett iparosnak tanultsága mellett, becsülete s előmenetele is lesz, mert ki tudja, mit tervez a ministerium felőlük? Az én lelkem pedig ezen igen örül, hiszen elvész a nép, amely tudomány nélkül való.

A kedves téli felolvasások a gimnázium nagy termében, hova belépni mindenkinek jusa van, sőt hívják-várnak mindenkit a felolvasások rendezői; ugyanilyenek a különböző olvasóegyletek helyiségeiben is tartatnak; egy s más kezügyesítő tanfolyam is kerül: ezek töltik ki egyik, a kisebbik részében az őszi s téli évadot. De hát mindezt csak bevezetésképen szurtam ide. Az egyházi munkáról akarok én elmélkedni; ilyenkor kezdődik annak egy jórésze.

Nagy tiszteletű esperesünk egyházvizsgálata eredményéről folyó hó 12-én számolt be terjedelmes jelentésben, egy 28 oldalra terjedő könyvecskében a kunmadarasi egyházmegyei gyűlésen.

A kisujszállási egyházi munkáról a következőt jelentette:

»November első hetétől kezdve minden szerdán este vallásos összejövetelek március végéig; ezenkívül tartatnak szeretetvendégségek és nagyobb szabású vallásos estélyek. Nagy István lelkész-nél minden vasárnap estve bibliai olvasó órák; van ifjusági és leányegylet, amaz télen minden estve, ez hetenként egyszer. Van jótékony egylet, énekkar. Él Török Imre szerkesztésében (már negyedik éve!) a »Szeretet« lap. Az ifjusági egyletnek jár 5 vallásos lap. Réti iskolában lelkészek felváltva 2—3 hetenként isteni tiszteletet tartanak «

Ime ez az a munka, mely kezdődik újra lankadatlan kitartással, nemes hévvel a vallásos élet fokozására, az erkölcsök javítására, szívek boldogítására.

Az első ezidei szeretetvendégséget most tervezi a nagy női bizottság október 31-ikére, a reformáció születésnapjának évfordulójára. Itt találkozunk gazdag és szegény egy asztalnál. Itt is, mint a szent asztalnál egy kenyérből eszünk, mert egy Atyának gyermekei vagyunk. Lesz lelki táplálék is bizonyval. Vajha mindez erősitne bennünket abban a szeretetben, mely nem szóbeszéd, nem a szájon van, hanem a szívekben.

Az ifjusági és leányegylet — vallásos összejövetelek, bibliai olvasó-órák menteni akarják az ifjak szívét a büntől, táplálni mindenek lelkét ama »mennyei kenyérrel.« A földmivelő gazdaifjak nem pálinkás butikokban kénytelenek rekedtre gajdolni magokat, hanem alkalmok nyílik szép énekkarban, összhangzatos dalok zengésével nemesíteni a lelkeket.

S mikor zug az őszi szél, meg a réti nagy pusztán pustol a hó, megyünk kifelé a puszták lakóihoz, hol már kong a hívó harang, énekel a tanyák népe s hirdetjük a szent ígét az »alkalmatlan időben.« Egyik-másik gazduram kipillant az ablakon, ami-

kor az utca során végig dökög a pusztára igyekező kocsink. »De bolondok ezek a papok, azt is teszik, amit senki se parancsol,« — s azzal másik oldalára fordul a suton s füstté bodoritja a drága jó kapadohányt. Hát gazduramék, ezt nekünk parancsolja a mi szivünk, a mi lelkünkismerete.

A »Szeretet« is megy tanítani, vigasztalni, téli estéken nyájas lámpafénynél lelkeket táplálni. Eresszétek be tanítását, vigasztalását a szivetekbe, édes Atyámfiak! — Maholnap ötödik évét kezdi már, kinőtt a bölcsőből, — most megint szélesebb határra, messzebb utra akar indulni. — Vezérelj, jó Isten!

Aki pedig mindezeket olvassa s megérti, — álljon mellénk a munkában, dolgozzék, tegyen, a ki mit tehet. Isten is sokat tesz értünk, sőt ugy-e mindent is neki köszönhetünk?! Dolgozzunk, míg nappal vagy . . . Tegyük valamit mi is az Istenért, az ő országáért. Értse meg a hívást, akinek lelke van. Te pedig Uram, örökké munkálkodó nagy Isten, ki vagy a magasságban, légy segítséggel nekünk!

Nyilvános nyugta és köszönet:

Özv. Török Gáborné született Kelner Erzsébet 1909. szept. 19-én elhunyt férje Török Gábor 1848—49-iki honvédhuzsár emlékére és akarata szerint, a Törökszentmiklóson építendő második templomra háromszáz koronás, Szeretet egyesületünk javára pedig száz koronás alapítványt tett és fizetett le. Áldja meg az Isten a bánatos özvegy nőt, áldja meg és vigasztalja meg mélységes bánatában. Fogadja a jóltevő nemes gondolkozású nő hálás köszönetemet.

Törökszentmiklós, 1909. okt. 18.

Olajos Pál,

ref. szeretet egyesületi elnök.

	K. f.
Varga László	1.—
Rázsó Sándor	1.—
özv. Czaga Bálintné	2.—
K. S.	1.—
O. M.	1.—
özv. Balogh Albertné	5.—
Vatai László	1.—
Földi Dániel	2.—
K. J.	5.—
Szemző Antalné	4.—
Csányi Eszter	1.—
özv. Szoboszlai Jánosné	—20
Pethe Mihály	1.—
M. J.	1.—
Dr. Kiss Sámuel	5.—
Sz. A.-né	—60
Komáromi Gábor	—50
Kis Imre	5.—
D. Kiss István (gazda)	2.—
Zsoldos Lukács	2.—
özv. Erneszt Józsefné	3.—
özv. Barla Szabó Józsefné	3.—
id. Borsos Miklós	3.—
Molnár Mihály	1.—
Dr. D. Tóth Ferenc (ügyvéd)	5.—
Ipartestület	5.—
Z. B.	—60
Kesztenbaum Sándor	3.—
Vida Sándorné	1.—
ifj. Bikki János	1.—
Mészáros István	2.—
özv. Veress Lajosné	2.—

Ezen névsort a jövő számban folytatjuk.

A „Szeretet“ 1909. évi október havi számának tartalma: A reformáció hónapja. Kálvin arcképe. Keszi Hajdu Lajos írásaiból. Ferrer. Bleriot. Szegények, árvák. Kezdődik a szép munka. Nyilvános nyugtázás és Adakozók névsora.